

Laidiens: 21.06.2002., Nr. 94

Ministru kabineta noteikumi Nr.234

Rīgā 2002.gada 18.jūnijā (prot. Nr.25, 2.§)

Noteikumi par transportējamām spiedienekārtām

Izdoti saskaņā ar likuma “Par atbilstības novērtēšanu” 7.pantu un likuma “Par bīstamo iekārtu tehnisko uzraudzību” 3.panta otro daļu

1. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka prasības, kas jāievēro, organizējot un veicot darbus ar šo noteikumu 2.punktā noteiktajām transportējamām spiedienekārtām, kā arī kārtību, kādā tiek veikta transportējamo spiedienekārtu atbilstības novērtēšana, tehniskā uzraudzība periodisko pārbaūžu laikā un transportējamo spiedienekārtu tirgus uzraudzība, lai, piedāvājot tirgū un lietojot transportējamās spiedienekārtas, tās neradītu draudus cilvēku dzīvībai, veselībai, īpašumam un videi.

2. Transportējamās spiedienekārtas ir transportējamās tvertnes (baloni, caurules, spiediena mucas, kriogēnās tvertnes, balonu paketes) un transportējamās cisternas (demontējamās cisternas, cisternkonteineri, mobilās cisternas, cisternvagonu cisternas, autocisternu cisternas, baterijautotransportlīdzekļu vai baterijvagonu cisternas vai tvertnes), kas noteiktas Eiropas valstu nolīgumā par bīstamo kravu starptautiskajiem pārvadājumiem ar autotransportu (turpmāk — ADR nolīgums) un Bernes konvencijas par starptautiskajiem dzelzceļa pārvadājumiem (COTIF) 1.pielikumā “Bīstamo kravu starptautisko dzelzceļa pārvadājumu noteikumi” (turpmāk — RID noteikumi), kā arī attiecīgo tvertnu un cisternu tehnoloģiskais aprīkojums. Prasības, kas jāievēro, organizējot un veicot darbus ar transportējamām spiedienekārtām, ir noteiktas ADR nolīgumā un RID noteikumos.

3. Noteikumi neattiecas uz darbībām ar:

3.1. tvertnēm, uz kurām attiecas normatīvie akti par stacionārajām spiedienekārtām un to kompleksiem;

3.2. aerosolu baloniņiem, kuri saskaņā ar ADR nolīgumā noteikto Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) identifikāciju atbilst 1950.numuram;

3.3. transportlīdzekļu barošanas sistēmu tvertnēm.

4. Transportējamo spiedienekārtu atbilstību novērtē saskaņā ar šajos noteikumos noteiktajām prasībām:

4.1. transportējamās spiedienekārtas, kuras pirmo reizi tiek piedāvātas tirgū pēc šo noteikumu spēkā stāšanās dienas (turpmāk — jaunas transportējamās spiedienekārtas), — saskaņā ar šo noteikumu 3. un 5.nodaļu;

4.2. transportējamās spiedienekārtas, kuras ir piedāvātas tirgū līdz šo noteikumu spēkā stāšanās dienai un ir bijušas lietošanā (turpmāk — lietotas transportējamās spiedienekārtas), — saskaņā ar šo noteikumu 4. un 5.nodaļu.

5. Transportējamo spiedieniekārtu atļauts piedāvāt Latvijas iekšējā tirgū — pārdot, dāvināt vai nodot lietošanā pret atlīdzību vai bez tās —, ja tā atbilst šajos noteikumos noteiktajām prasībām:

5.1. par to ir sastādīta atbilstības deklarācija un saņemti atbilstības apliecinājumi saskaņā ar šo noteikumu 3.nodaļu vai atbilstības pārvērtēšanas sertifikāts saskaņā ar šo noteikumu 4.nodaļu;

5.2. tās marķējums atbilst šo noteikumu 6.nodaļā noteiktajām prasībām. Ar ® marķējumu aizliegts marķēt transportējamās spiedieniekārtas, kuras saskaņā ar normatīvajiem aktiem par bīstamo kravu autopārvadājumiem paredzētas vielu pārvadāšanai (izņemot vielas, kas saskaņā ar ADR nolīgumu atbilst 2.klasei, un vielas, kas saskaņā ar ADR nolīgumā noteikto Apvienoto Nāciju Organizācijas identifikāciju atbilst 1051., 1052. un 1790.numuram.).

6. Labklājības ministrs iesniedz Ministru kabinetā priekšlikumus par kompetentu atbilstības novērtēšanas institūciju pilnvarošanu transportējamo spiedieniekārtu (tvertņu) atbilstības novērtēšanai (turpmāk — pilnvarotā institūcija).

7. Atbilstības novērtēšanas institūciju pilnvaro novērtēt transportējamās tvertnes, kas paredzētas iekšzemes pārvadājumiem, ja attiecīgā institūcija nodrošina šādu minimālo prasību izpildi:

7.1. institūcija, tās vadītājs un personāls, kas ir atbildīgs par transportējamo tvertņu atbilstības novērtēšanas un apliecināšanas procedūrām, nodrošina, lai institūcijas darbu neiespaidotu personas, kurām ir tiešas, ar novērtēšanu saistītas komerciālas intereses;

7.2. institūcijas rīcībā ir atbilstošs personāls un tehniskais aprīkojums, lai varētu pienācīgi veikt tehniskos un administratīvos uzdevumus, kas saistīti ar atbilstības novērtēšanas un uzraudzības procedūrām;

7.3. personālam, kas ir atbildīgs par transportējamo tvertņu atbilstības novērtēšanas un apliecināšanas procedūrām, ir:

7.3.1. atbilstoša profesionālā un tehniskā sagatavotība;

7.3.2. pietiekamas zināšanas par pārbaudes procedūrām un pieredze pārbaūžu veikšanā;

7.3.3. iemaņas pārskatu, ziņojumu un sertifikātu noformēšanā;

7.3.4. zināšanas par novērtējamo transportējamo tvertņu un to palīgierīču ražošanas tehnoloģiju un veidu, kādā pārbaudei iesniegtās transportējamās tvertnes lietojamas un kādi bojājumi var rasties to lietošanas laikā;

7.4. institūcijas personāla atalgojums nav atkarīgs no pārbaūžu vai testu daudzuma un rezultātiem;

7.5. institūcija ir apdrošinājusi savu civiltiesisko atbildību attiecībā uz darba rezultātiem, kuru tā ir pilnvarota veikt;

7.6. institūcija pati veic visas ar atbilstības novērtēšanu un apliecināšanu saistītās pārbaudes un testus vai nodod kādu no atbilstības novērtēšanas pārbaudēm attiecīgā pakalpojuma sniegšanā kompetentam apakšuzņēmējam, nodrošinot un uzņemoties pilnu atbildību par attiecīgo pārbaūžu rezultātiem;

7.7. institūcija aizsargā īpašumtiesības un neizpauž informāciju, ko tā saņemusi, veicot atbilstības novērtēšanu, izņemot to informāciju, kuru oficiāli pieprasa iestādes, kas saskaņā ar šo noteikumu 7.nodaļu un citiem normatīvajiem aktiem uzrauga un kontrolē transportējamās spiedieniekārtas (turpmāk — tirgus uzraudzības iestādes).

8. Atbilstības novērtēšanas institūciju pilnvaro novērtēt transportējamās spiedieniekārtas, kas paredzētas iekšzemes un ārvalstu pārvadājumiem, ja tā nodrošina šo noteikumu 7.punktā noteikto prasību izpildi un atbilst šādiem kritērijiem:

- 8.1. institūcija ir neatkarīga no visām iesaistītajām pusēm un sniedz tikai trešās puses pakalpojumus;
- 8.2. institūcija, tās vadītājs un personāls, kas ir atbildīgs par transportējamo spiedieniekārtu atbilstības novērtēšanas un apliecināšanas procedūrām, nav attiecīgo spiedieniekārtu vai palīgierīču projektētājs, izgatavotājs, piegādātājs, uzstādītājs vai lietotājs, vai šo personu pilnvarots pārstāvis. Apmaiņa ar tehnisko informāciju starp institūciju un transportējamās spiedieniekārtas ražotāju, tā pilnvaroto pārstāvi vai importētāju ir atļauta;
- 8.3. institūcija nodrošina tās pakalpojumu pieejamību visām ieinteresētajām pusēm. Pakalpojumus nedrīkst ietekmēt finansiāli vai citi diskriminējoši nosacījumi;
- 8.4. institūcijas rīcībā ir pietiekams skaits darbinieku, lai tā spētu veikt visas ar pārbaudes procedūrām saistītās darbības.
9. Atbilstības novērtēšanas institūciju, kas ir tāda uzņēmuma (uzņēmējsabiedrības) sastāvā, kurš projektē, izgatavo, apkalpo vai lieto tikai iekšzemes pārvaldājumiem paredzētās transportējamās spiedieniekārtas (izņemot cisternas), pilnvaro novērtēt attiecīgās spiedieniekārtas, ja tā nodrošina šo noteikumu 7.punktā noteikto prasību izpildi un atbilst šādiem kritērijiem:
- 9.1. institūcija ir uzņēmuma (uzņēmējsabiedrības) atsevišķa struktūrvienība, kas nav iesaistīta transportējamo spiedieniekārtu projektēšanā, izgatavošanā, piegādē, apkalpošanā vai lietošanā;
- 9.2. institūcija nav tieši iesaistīta transportējamo spiedieniekārtu, pārbaudāmo palīgierīču, kā arī konkurējošu uzņēmumu (uzņēmējsabiedrību) izstrādājumu projektēšanā, izgatavošanā, piegādē, apkalpošanā vai lietošanā;
- 9.3. institūcijas personāla pienākumi ir skaidri nodalīti no to darbinieku pienākumiem, kuri ir iesaistīti izstrādājumu projektēšanā, izgatavošanā, piegādē, apkalpošanā vai lietošanā.
10. Latvijas Nacionālais akreditācijas birojs, kas novērtējis pilnvarotās institūcijas kompetenci, regulāri pārbauda šo noteikumu 7., 8. un 9.punktā noteikto prasību izpildi.
11. Labklājības ministrija sadarbībā ar attiecīgo standartu tehnisko komiteju iesaka bezpeļņas organizācijai valsts sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "Latvijas standarts" saistībā ar šiem noteikumiem izstrādājamo, adaptējamo un piemērojamo standartu sarakstu.
12. Bezpeļņas organizācija valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Latvijas standarts" iesniedz publicēšanai laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" to Latvijas nacionālo standartu sarakstu, kurus piemēro šo noteikumu prasību izpildei (turpmāk — piemērojamie standarti).

2. Transportējamo spiedieniekārtu klasifikācija

13. Transportējamās spiedieniekārtas atkarībā no tilpuma (l) un spiediena (megapaskālos (MPa) vai bāros (bar)) reizinājuma klasificē šādi:
- 13.1. I kategorija — transportējamās spiedieniekārtas, kuru pārbaudes spiediena un tilpuma reizinājums nav lielāks par 100 MPa x l (vai 1000 bar x l);
- 13.2. II kategorija — transportējamās spiedieniekārtas, kuru pārbaudes spiediena un tilpuma reizinājums ir lielāks par 100 MPa x l (vai 1000 bar x l), bet nepārsniedz 300 MPa x l (3000 bar x l);
- 13.3. III kategorija — transportējamās spiedieniekārtas, kuru pārbaudes spiediena un tilpuma reizinājums ir lielāks par 300 MPa x l (vai 3000 bar x l), kā arī visas ADR nolīgumā noteiktās cisternas.

3. Jaunu transportējamo spiedieniekārtu atbilstības novērtēšanas procedūras

3.1. Vispārīgās prasības

14. Pirms jaunas transportējamās spiedieniekārtas piedāvāšanas tirgū ražotājs, tā pilnvarotais pārstāvis vai importētājs (turpmāk — ražotājs) veic katra transportējamās spiedieniekārtas eksemplāra iekšējo pārbaudi (A modulis) un vienu no šo noteikumu 15.punktā noteiktajām atbilstības novērtēšanas procedūrām (moduļiem).

15. Atbilstības novērtēšanas procedūras (moduļus) nosaka atbilstoši transportējamās spiedieniekārtas kategorijai:

15.1. I kategorijas transportējamām iekārtām — A1 modulis vai B + C1 modulis;

15.2. II kategorijas transportējamām iekārtām — B + C1 modulis vai B + E modulis, vai H modulis;

15.3. III kategorijas transportējamām iekārtām — B + D modulis vai B + F modulis, vai G modulis, vai H1 modulis.

16. Ja transportējamai spiedieniekārtai saskaņā ar šo noteikumu 15.punktu var noteikt dažādas atbilstības novērtēšanas procedūras (moduļus), ražotājs izvēlas vienu no attiecīgajai transportējamās spiedieniekārtas kategorijai noteiktajām atbilstības novērtēšanas procedūrām. Ražotājs drīkst izvēlēties arī augstākai kategorijai noteiktu procedūru, ja uzskata to par lietderīgu.

17. Ražotājs iesniedz pilnvarotajā institūcijā, kura atbilst attiecīgi šo noteikumu 7. vai 8.punktā noteiktajām prasībām, pieteikumu transportējamās spiedieniekārtas atbilstības novērtēšanai. Pieteikumam pievieno atbilstības novērtēšanas dokumentāciju valsts valodā vai citā pilnvarotajai institūcijai pieņemamā valodā, kā arī sniedz informāciju par spiedieniekārtas izgatavošanas plāniem.

18. Pilnvarotā institūcija, kas novērtē transportējamo spiedieniekārtu atbilstību, izmantojot nepieteikto apmeklējumu metodi, izvēlas transportējamās spiedieniekārtas paraugus (turpmāk — paraugs) to izgatavošanas vietā vai noliktavā, lai novērtētu attiecīgās spiedieniekārtas atbilstību šajos noteikumos noteiktajām prasībām. Pirmajā gadā pēc sertifikāta izsniegšanas pilnvarotā institūcija veic pārbaudes vismaz divas reizes. Turpmāk apmeklējumu biežumu nosaka pilnvarotā institūcija, pamatojoties uz iepriekšējo apmeklējumu rezultātiem.

19. Pilnvarotā institūcija, kura atbilst šo noteikumu 7.punktā noteiktajām prasībām, transportējamo tvertņu atbilstību novērtē tikai saskaņā ar šo noteikumu 3.3., 3.5., 3.8. un 3.9.apakšnodaļā noteiktajām prasībām. Iekšzemes pārvadājumiem paredzētās transportējamās tvertnes nedrīkst marķēt ar ® marķējumu un pilnvarotās institūcijas identifikācijas numuru.

20. Atbilstības deklarāciju sastāda ražotājs. Tajā norāda vismaz šādu informāciju:

20.1. ražotāja vai tā pilnvarotā pārstāvja nosaukums un adrese, kā arī importētāja nosaukums un adrese (ja transportējamā spiedieniekārta tiek importēta);

20.2. transportējamās spiedieniekārtas vispārīgie identifikācijas dati;

20.3. veiktās atbilstības novērtēšanas procedūras;

20.4. norāde uz sertifikātu, kāds nepieciešams saskaņā ar attiecīgo atbilstības novērtēšanas procedūru, un tās pilnvarotās institūcijas nosaukums un adrese, kura izsniegusi attiecīgo sertifikātu;

20.5. tās pilnvarotās institūcijas nosaukums un adrese, kura uzrauga kvalitātes sistēmu, ja tas nepieciešams saskaņā ar attiecīgo atbilstības novērtēšanas procedūru;

20.6. piemērojamie standarti un specifikācijas, ja tādas lietotas;

20.7. atsauce uz ADR nolīgumu vai RID noteikumiem, vai uz normatīvajiem aktiem, kuros noteiktas prasības transportējamās spiedieniekārtas konstrukcijai;

20.8. deklarācijas sastādītāja amats, paraksts un tā atšifrējums, deklarācijas sastādīšanas datums un vieta.

3.2. Iekšējā pārbaude (A modulis)

21. Iekšējā pārbaude (A modulis) ir atbilstības novērtēšanas procedūra, kurā ražotājs nodrošina un apliecina transportējamās spiedieniekārtas atbilstību šajos noteikumos un ADR nolīgumā vai RID noteikumos noteiktajām prasībām. Katru spiedieniekārtas eksemplāru marķē ar ® marķējumu un sastāda atbilstības deklarāciju.

22. Ražotājs noformē šo noteikumu 23.punktā minēto tehnisko dokumentāciju un nodrošina tirgus uzraudzības iestādēm pieeju tai 10 gadu laikā pēc pēdējās attiecīgās transportējamās spiedieniekārtas izgatavošanas. Ja ražotājs neatrodas Latvijā, tehnisko dokumentāciju glabā persona, kura transportējamo spiedieniekārtu piedāvā tirgū.

23. Lai varētu novērtēt attiecīgās spiedieniekārtas atbilstību saskaņā ar šajos noteikumos un ADR nolīgumā vai RID noteikumos noteiktajām prasībām, ražotājs iekļauj tehniskajā dokumentācijā šādu informāciju par transportējamās spiedieniekārtas projektēšanu, izgatavošanu un lietošanu:

23.1. transportējamās spiedieniekārtas vispārīgs apraksts;

23.2. konstrukcijas kopsalikuma rasējums, sastāvdaļu rasējums, salikuma vienību rasējums un citi nepieciešamie darba rasējumi un shēmas;

23.3. šo noteikumu 23.2.apakšpunktā minēto rasējumu un shēmu apraksti un skaidrojumi;

23.4. to risinājumu apraksts, kuri lietoti, lai izpildītu šajos noteikumos un ADR nolīgumā vai RID noteikumos noteiktās prasības;

23.5. projektēšanas aprēķini, veikto pārbaudžu un izmēģinājumu rezultāti;

23.6. testēšanas pārskati.

24. Ražotājs glabā atbilstības deklarācijas kopiju kopā ar tehnisko dokumentāciju.

25. Ražotājs veic visus nepieciešamos pasākumus, lai ražošanas procesā nodrošinātu izgatavojamo transportējamo spiedieniekārtu atbilstību ADR nolīgumā vai RID noteikumos noteiktajām prasībām un šo noteikumu 23.punktā minētajai tehniskajai dokumentācijai.

3.3. Iekšējās pārbaudes un galīgā novērtējuma uzraudzība (A1 modulis)

26. Izmantojot iekšējās pārbaudes un galīgā novērtējuma uzraudzības (A1 modulis) procedūru, ievēro iekšējai pārbaudei (A moduli) noteiktās prasības un šādas papildu prasības:

26.1. transportējamās spiedieniekārtas galīgo novērtējumu veic ražotājs. Galīgā novērtējuma uzraudzību veic ražotāja izvēlēta pilnvarotā institūcija, izmantojot nepieteikto apmeklējumu metodi;

26.2. lai pārbaudītu, vai ražotājs veic transportējamās spiedieniekārtas galīgo novērtējumu saskaņā ar ADR nolīgumā vai RID noteikumos noteiktajām prasībām, pilnvarotā institūcija transportējamo spiedieniekārtu izgatavošanas vietā vai noliktavā izvēlas paraugus nepieciešamo testu veikšanai.

27. Pilnvarotā institūcija nosaka testiem nepieciešamo paraugu daudzumu un veic galīgo novērtējumu vai nodrošina tā veikšanu, kā arī nosaka, vai galīgais novērtējums nepieciešams visām transportējamām spiedieniekārtām vai tikai daļai.

28. Ja viens vai vairāki transportējamo spiedieniekārtu eksemplāri neatbilst šajos noteikumos un citos normatīvajos aktos noteiktajām prasībām, pilnvarotā institūcija veic atbilstošos pasākumus, lai nepieļautu attiecīgo